

Αρείου Πάγου 185/2014 (B2, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=HQPKOQ7VROUMQJEW_ATRAV8IFIAJZCI&apof=185_2014

<http://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/19308>

Θέμα

Εργατικό ατύχημα. Δόλος του εργοδότη. Αποζημίωση ηθικής βλάβης. Πότε θεμελιώνεται πταίσμα του εργοδότη.

Περίληψη

Οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551/1915, κατά τις οποίες, ο παθών σε εργατικό ατύχημα ή τα κατά το άρθρο 6 αυτού πρόσωπα, δικαιούνται να εγείρουν την αγωγή του κοινού αστικού δικαίου και να ζητήσουν πλήρη αποζημίωση μόνον όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν επήλθε σε εργασία στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων και εξαιτίας της μη τήρησεως αυτών, αναφέρονται στην επιδίκαση αποζημιώσεως για περιουσιακή ζημία και όχι στη χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, για την οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη στον ανωτέρω νόμο και εφαρμόζονται γι' αυτό μόνο οι γενικές διατάξεις (Ολ. ΑΠ 1117/1986). Επομένως, για να δικαιούται ο παθών σε εργατικό ατύχημα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, αρκεί να συνετέλεσε στην επέλευση του ατυχήματος πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν, με την έννοια του άρθρου 914 του ΑΚ, δηλαδή αρκεί να συντρέχει οποιαδήποτε αμέλεια αυτών και όχι μόνο η ειδική αμέλεια ως προς την τήρηση των όρων ασφαλείας του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551/1915. Πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν μπορεί να θεμελιωθεί στην περίπτωση αυτή και στο ότι δεν τηρήθηκαν από αυτούς, οι διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών, που επιβάλλουν όρους υγιεινής και ασφαλείας, για τη διαφύλαξη της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας και της ζωής των εργαζομένων, σύμφωνα με τη γενική διάταξη του άρθρου 662 ΑΚ, είτε η τήρηση αυτών από τον εργοδότη, επιβάλλεται από τους παραπάνω νόμους, διατάγματα ή κανονισμούς που προβλέπουν τα μέτρα αυτά. Τέτοια γενικά μέτρα ασφαλείας που πρέπει να τηρούν όλοι οι εργοδότες, καθορίζονται με το Π.Δ. 778/1980 "Περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών", το Π.Δ.1073/1981 "Εργασίες αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού", το Ν. 1396/1983 "Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα". το Ν. 1568/1985 "Υγιεινή - Ασφάλεια εργαζομένων", οι διατάξεις του οποίου εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες, το Π.Δ. 395/1994 "Προδιαγραφές εξοπλισμού- ασφάλεια εργαζομένων" και το Π.Δ. 17/1996 "Μέτρα ασφαλείας- υγείας εργαζομένων". Ειδικότερα, στο Π.Δ. 1073/1981 ορίζεται ότι, "Εις τας

περιπτώσεις κατά τας οποίας η προστασία των εργαζομένων δεν δύναται να εξασφαλισθή απόλυτα, είτε δια της εξαλείψεως του κινδύνου, είτε δια των ομαδικών μέτρων προστασίας, διατίθενται υπό του εκτελούντος το έργον εις τους εργαζομένους ατομικά μέτρα προστασίας. Τα ανωτέρω μέτρα προστασίας πρέπει να προστατεύουν αποτελεσματικά από τον συγκεκριμένον κίνδυνον, να ευρίσκωνται εις αρίστην κατάστασιν, να συντηρούνται περιοδικώς, να καθαρίζωνται και να αποθηκεύονται με επιμέλειαν. Αι συσκευαί και λοιπός εξοπλισμός, πρέπει να είναι προσωπικός δι' έκαστον εργαζόμενον, να ελέγχεται και καθαρίζεται με επιμέλειαν πριν διατεθή εις άλλον εργαζόμενον. Όλος ο αναγκαίος εξοπλισμός ατομικής προστασίας να τίθεται εις την διάθεσιν όλων των εργαζομένων εις το εργοτάξιον και να είναι εις κατάστασιν αμέσου χρησιμοποίησεως. Οι εκτελούντες το έργον πρέπει να φροντίζουν, ώστε τα απαιτούμενα, κατά περίπτωσιν, ατομικά μέτρα προστασίας, να χρησιμοποιούνται υπό των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι οφείλουν να χρησιμοποιούν τα ατομικά μέτρα προστασίας εις τας περιπτώσεις, κατά τας οποίας απαιτείται τοιαύτη χρήσις" (άρθρο 102) "Εις εργασίας, αι οποίας, είναι δυνατόν να προκαλέσουν βλάβας οφθαλμών, ως π.χ. κατεδαφίσεις, συγκολλήσεις, τροχίσματα, κοπή κεφαλών ήλων, τεμαχισμό λίθων, εκκένωση ή μετάγγιση οξέων ή αλκαλίων κ.λ.π. διατίθενται υπό του εκτελούντος το έργον κατάλληλα μέσα προστασίας, π.χ. ομματούαλια, προσωπίδες, ασπίδα κ.α" (άρθρο 104) και "Δια τη διαρκή επίβλεψιν και επιμέλειαν της εφαρμογής του παρόντος ως και του Π. Δ/τος 778/1980" περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών" εις τας οικοδομικός και εν γένει εργοταξιακάς εργασίας παρίστανται ανελλιπώς, καθ' όλην την διάρκειαν της ημερήσιας εργασίας οι νόμω υπόχρεοι εργοδότηι ή οι εκπρόσωποι τούτων. Το προσωπικόν εκάστου συνεργείου πρέπει να επιθεωρήται τουλάχιστον άπαξ της ημέρας υπό του επικεφαλής του υπεργολάβου, άπαξ δε της εβδομάδος υπό του εργολάβου, εφ' όσον έχει ειδικός γνώσεις, ή υπό καταλλήλου εκπροσώπου του. Οι υπεργολάβοι και εργολάβοι, οφείλουν διαρκώς να καθοδηγούν τους εργαζομένους περί των, κατά φάσιν εργασίας, απαιτουμένων μέτρων ασφαλείας" (άρθρο 111). Με το άρθρο 2 του Ν. 1396/1983 ορίζεται ότι, για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού, θεωρείται, α) κύριος του έργου είναι ο κύριος, νομέας ή ο κάτοχος του ακινήτου στο οποίο εκτελείται, ύστερα από εντολή του και για λογαριασμό του, τεχνικό έργο, β) εργολάβος, το πρόσωπο που συμβάλλεται με μίσθωση έργου με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου τεχνικού έργου ή τμήματος του, και γ) επιβλέπων, το πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης και της εκτέλεσης τεχνικού έργου ή τμήματος του, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, ενώ με το άρθρο 3 του ίδιου νόμου ότι, ο εργολάβος και υπεργολάβος ολόκληρου του έργου ή τμήματος του έργου, είναι συνυπεύθυνοι και υποχρεούνται να λαμβάνουν και να τηρούν όλα τα μέτρα ασφαλείας, να επιβλέπει την εφαρμογή της μελέτης μέτρων ασφαλείας και να δίνει τις σχετικές οδηγίες και να υποδεικνύει εγγράφως στον κύριο του έργου, σε περίπτωση που δεν ανατίθεται η εκτέλεση ολόκληρου του έργου σε ένα

εργολάβο, τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας, κατά περίπτωση και φάση του έργου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν. 1568/1985, ο εργοδότης υποχρεούται να λαμβάνει κάθε μέτρο που απαιτείται, ώστε να εξασφαλίζονται οι εργαζόμενοι και οι τρίτοι που παρευρίσκονται στους τόπους εργασίας από κάθε κίνδυνο, που μπορεί να απειλήσει την υγεία τους ή τη σωματική τους ακεραιότητα, ενώ στα Π.Δ. 395 /-1994 και 17/1996 περιέχονται παρόμοιες με τις ανωτέρω διατάξεις, για τα μέτρα ασφαλείας της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 922, 681,688-691 ΑΚ προκύπτει ότι ο εργολάβος δεν θεωρείται κατ' αρχήν, ως προστηθείς του εργοδότη, αφού δεν εξαρτάται από τον εργοδότη, και συνεπώς ο εργοδότης δεν ευθύνεται για τις υπαίτιες και άδικες πράξεις του εργολάβου ή των από αυτόν προστηθέντων προσώπων κατά την εκτέλεση του έργου. Στην περίπτωση, όμως, κατά την οποία ο εργοδότης έχει επιφυλάξει στον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη της εκτελέσεως του έργου, ο εργολάβος, αφού υπακούει στις οδηγίες του, θεωρείται προστηθείς. Είναι δε αδιάφορος ο τρόπος παροχής των οδηγιών και εντολών του προστήσαντος, οι οποίες μπορεί να παρέχονται και μέσω τρίτου προσώπου που έχει ορισθεί από τον προστήσαντα, όπως είναι και ο επιβλέπων μηχανικός στις οικοδομικές εργασίες, αρκεί ο προστηθείς να υποχρεούται στην εκτέλεση τους. Τέλος, κατά το άρθρο 300 εδ.α' ΑΚ αν εκείνος που ζημιώθηκε συντέλεσε από δικό του πταίσμα στη ζημία ή την έκταση της, το δικαστήριο μπορεί να μην επιδικάσει αποζημίωση ή να μειώσει το ποσό της.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τους Δικαστές: Γεώργιο Γιαννούλη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Δημήτριο Μουστάκα, Χριστόφορο Κοσμίδη, Νικόλαο Τρούσα και Ασπασία Καρέλλου, Αρεοπαγίτες.

ΣΥΝΗΛΘΕ σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 12 Νοεμβρίου 2013, με την παρουσία και του Γραμματέα Γεωργίου Φιστούρη για να δικάσει μεταξύ:

Του αναιρεσεύοντος: Α. Τ. του Α., κατοίκου ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Δημήτριο Παπαδημητρόπουλο και κατέθεσε προτάσεις.

Του αναιρεσιβλήτου: Έ. (Ε.) Χ. (Η.) του Μ. (Β.), κατοίκου ... ο οποίος δεν παραστάθηκε στο ακροατήριο.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 3/3/2007 αγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 2221/2008 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και οι 1991/2010 μη οριστική και 3336/2012 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί ο αναιρεσειών με την από 9/10/2012 αίτησή του.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν, όπως σημειώνεται πιο πάνω.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Επειδή, από την υπ' αριθμ. .../7/2013 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή του πρωτοδικείου Πειραιώς ... προκύπτει, ότι ακριβές αντίγραφο της από 9/10/2012 αιτήσεως αναιρέσεως με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση για τη δικάσιμο της 12/3/2013, καθώς και βεβαίωση με ημερομηνία 14/3/2013 του γραμματέα του δικαστηρίου τούτου για αναβολή συζητήσεως της υποθέσεως για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας, επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα στον αναιρεσίβλητο. Αυτός όμως δεν εμφανίσθηκε στο ακροατήριο κατά την ως άνω δικάσιμο, κατά την εκφώνηση της υποθέσεως από τη σειρά του οικείου πινακίου με πληρεξούσιο δικηγόρο, ούτε κατέθεσε δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 Κ. ΠολΔ.

Συνεπώς, η συζήτηση πρέπει να προχωρήσει σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι (άρθρο 576 παρ. 2 Κ.Πολ.Δ.) Επειδή, από τα άρθρα 914 και 932 ΑΚ και 1 και 16 του Ν. 551/1915, που κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24-27/25/8/1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του ΑΚ (άρθρο 38 παρ.1 ΕισΝΑΚ) προκύπτει, ότι χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη οφείλεται και επί εργατικού ατυχήματος όταν συντρέχουν οι όροι της αδικοπραξίας. Οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551 /1915, κατά τις οποίες, ο παθών σε εργατικό ατύχημα ή τα κατά το άρθρο 6 αυτού πρόσωπα, δικαιούνται να εγείρουν την αγωγή του κοινού αστικού δικαίου και να ζητήσουν πλήρη αποζημίωση μόνον όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν επήλθε σε εργασία στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για τους όρους ασφάλειας των εργαζομένων και εξαιτίας της μη τηρήσεως αυτών, αναφέρονται στην επιδίκαση αποζημιώσεως για περιουσιακή ζημία και όχι στη χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, για την οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη στον ανωτέρω νόμο και εφαρμόζονται γι' αυτό μόνο οι γενικές διατάξεις (Ολ. ΑΠ 1117/1986). Επομένως, για να δικαιούται ο παθών σε εργατικό ατύχημα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, αρκεί να συνετέλεσε στην επέλευση του ατυχήματος πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν, με την έννοια του άρθρου 914 του ΑΚ, δηλαδή αρκεί να συντρέχει οποιαδήποτε αμέλεια αυτών και όχι μόνο η ειδική αμέλεια ως προς την τήρηση των όρων ασφαλείας του άρθρου 16 παρ. 1 του Ν. 551 /1915. Πταίσμα του εργοδότη ή των προστηθέντων από αυτόν μπορεί να θεμελιωθεί στην περίπτωση αυτή και στο ότι δεν τηρήθηκαν από αυτούς, οι διατάξεις ισχυόντων νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών, που επιβάλλουν όρους υγιεινής και ασφαλείας, για τη διαφύλαξη της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας και της ζωής των εργαζομένων, σύμφωνα με τη γενική διάταξη του άρθρου 662 ΑΚ, είτε η τήρηση αυτών από τον εργοδότη, επιβάλλεται από τους παραπάνω νόμους, διατάγματα ή κανονισμούς που προβλέπουν τα μέτρα αυτά. Τέτοια γενικά μέτρα ασφαλείας που πρέπει να τηρούν όλοι οι εργοδότες, καθορίζονται με το Π.Δ. 778/1980 "Περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών", το Π.Δ.1073/1981 "Εργασίες αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού", το Ν. 1396/1983 "Υποχρεώσεις λήψης και τήρησης των μέτρων ασφαλείας στις οικοδομές και λοιπά ιδιωτικά τεχνικά έργα". το Ν. 1568/1985 "Υγιεινή - Ασφάλεια εργαζομένων", οι διατάξεις

του οποίου εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες, το Π.Δ. 395/1994 "Προδιαγραφές εξοπλισμού- ασφάλεια εργαζομένων" και το Π.Δ. 17/1996 "Μέτρα ασφαλείας- υγείας εργαζομένων". Ειδικότερα, στο Π.Δ. 1073/1981 ορίζεται ότι, "Εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας η προστασία των εργαζομένων δεν δύναται να εξασφαλισθή απόλυτα, είτε δια της εξαλείψεως του κινδύνου, είτε δια των ομαδικών μέτρων προστασίας, διατίθενται υπό του εκτελούντος το έργον εις τους εργαζομένους ατομικά μέτρα προστασίας. Τα ανωτέρω μέτρα προστασίας πρέπει να προστατεύουν αποτελεσματικά από τον συγκεκριμένον κίνδυνον, να ευρίσκωνται εις αρίστην κατάστασιν, να συντηρούνται περιοδικώς, να καθαρίζωνται και να αποθηκεύονται με επιμέλειαν. Αι συσκευαί και λοιπός εξοπλισμός, πρέπει να είναι προσωπικός δι' έκαστον εργαζόμενον, να ελέγχεται και καθαρίζεται με επιμέλειαν πριν διατεθή εις άλλον εργαζόμενον. Όλος ο αναγκαίος εξοπλισμός ατομικής προστασίας να τίθεται εις την διάθεσιν όλων των εργαζομένων εις το εργοτάξιον και να είναι εις κατάστασιν αμέσου χρησιμοποίησεως. Οι εκτελούντες το έργον πρέπει να φροντίζουν, ώστε τα απαιτούμενα, κατά περίπτωσιν, ατομικά μέτρα προστασίας, να χρησιμοποιούνται υπό των εργαζομένων. Οι εργαζόμενοι οφείλουν να χρησιμοποιούν τα ατομικά μέτρα προστασίας εις τας περιπτώσεις, κατά τας οποίας απαιτείται τοιαύτη χρήσις" (άρθρο 102) "Εις εργασίας, αι οποίαι, είναι δυνατόν να προκαλέσουν βλάβας οφθαλμών, ως π.χ.κατεδαφίσεις, συγκολλησεις, τροχίσματα, κοπή κεφαλών ήλων, τεμαχισμό λίθων, εκκένωση ή μετάγγιση οξέων ή αλκαλίων κ.λ.π. διατίθενται υπό του εκτελούντος το έργον κατάλληλα μέσα προστασίας, π.χ. ομματοϋάλια, προσωπίδες, ασπίδα κ.α "(άρθρο 104) και "Δια τη διαρκή επίβλεψιν και επιμέλειαν της εφαρμογής του παρόντος ως και του Π. Δ/τος 778 /1980 " περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών" εις τας οικοδομικός και εν γένει εργοταξιακάς εργασίας παρίστανται ανελλιπώς, καθ' όλην την διάρκειαν της ημερήσιας εργασίας οι νόμω υπόχρεοι εργοδότηι ή οι εκπρόσωποι τούτων. Το προσωπικόν εκάστου συνεργείου πρέπει να επιθεωρήται τουλάχιστον άπαξ της ημέρας υπό του επικεφαλής του υπεργολάβου, άπαξ δε της εβδομάδος υπό του εργολάβου, εφ' όσον έχει ειδικός γνώσεις, ή υπό καταλλήλου εκπροσώπου του. Οι υπεργολάβοι και εργολάβοι, οφείλουν διαρκώς να καθοδηγούν τους εργαζομένους περί των, κατά φάσιν εργασίας, απαιτουμένων μέτρων ασφαλείας" (άρθρο 111) . Με το άρθρο 2 του Ν. 1396 /-1983 ορίζεται ότι, για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού, θεωρείται, α) κύριος του έργου είναι ο κύριος, νομέας ή ο κάτοχος του ακινήτου στο οποίο εκτελείται, ύστερα από εντολή του και για λογαριασμό του, τεχνικό έργο, β) εργολάβος, το πρόσωπο που συμβάλλεται με μίσθωση έργου με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολόκληρου τεχνικού έργου ή τμήματος του, και γ) επιβλέπων, το πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης και της εκτέλεσης τεχνικού έργου ή τμήματος του, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης, ενώ με το άρθρο 3 του ίδιου νόμου ότι, ο εργολάβος και υπεργολάβος ολόκληρου του έργου ή τμήματος του έργου, είναι συνυπεύθυνοι και υποχρεούνται να

λαμβάνουν και να τηρούν όλα τα μέτρα ασφαλείας ,να επιβλέπει την εφαρμογή της μελέτης μέτρων ασφαλείας και να δίνει τις σχετικές οδηγίες και να υποδεικνύει εγγράφως στον κύριο του έργου, σε περίπτωση που δεν ανατίθεται η εκτέλεση ολόκληρου του έργου σε ένα εργολάβο, τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας, κατά περίπτωση και φάση του έργου. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 32 του Ν. 1568/1985, ο εργοδότης υποχρεούται να λαμβάνει κάθε μέτρο που απαιτείται , ώστε να εξασφαλίζονται οι εργαζόμενοι και οι τρίτοι που παρευρίσκονται στους τόπους εργασίας από κάθε κίνδυνο, που μπορεί να απειλήσει την υγεία τους ή τη σωματική τους ακεραιότητα, ενώ στα Π.Δ. 395 /-1994 και 17/1996 περιέχονται παρόμοιες με τις ανωτέρω διατάξεις ,για τα μέτρα ασφαλείας της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 922, 681,688-691 ΑΚ προκύπτει ότι ο εργολάβος δεν θεωρείται κατ' αρχήν, ως προστηθείς του εργοδότη, αφού δεν εξαρτάται από τον εργοδότη, και συνεπώς ο εργοδότης δεν ευθύνεται για τις υπαίτιες και άδικες πράξεις του εργολάβου ή των από αυτόν προστηθέντων προσώπων κατά την εκτέλεση του έργου. Στην περίπτωση, όμως, κατά την οποία ο εργοδότης έχει επιφυλάξει στον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη της εκτελέσεως του έργου, ο εργολάβος, αφού υπακούει στις οδηγίες του, θεωρείται προστηθείς. Είναι δε αδιάφορος ο τρόπος παροχής των οδηγιών και εντολών του προστήσαντος ,οι οποίες μπορεί να παρέχονται και μέσω τρίτου προσώπου που έχει ορισθεί από τον προστήσαντα, όπως είναι και ο επιβλέπων μηχανικός στις οικοδομικές εργασίες , αρκεί ο προστηθείς να υποχρεούται στην εκτέλεση τους. Τέλος , κατά το άρθρο 300 εδ.α' ΑΚ αν εκείνος που ζημιώθηκε συντέλεσε από δικό του ππαίσμα στη ζημία ή την έκταση της, το δικαστήριο μπορεί να μην επιδικάσει αποζημίωση ή να μειώσει το ποσό της. Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφαση δέχθηκε ανελέγκτως και τα ακόλουθα: Ο πρώτος των εναγομένων Κ. Μ. (μη διάδικος στην παρούσα δίκη), ο οποίος ασκεί το επάγγελμα του εργολάβου οικοδομών ,ανέλαβε να εκτελέσει όλες τις αναγκαίες οικοδομικές εργασίες για την κατασκευή μιας διώροφης κατοικίας ,με υπόγειο, επί οικοπέδου εκτάσεως 221,85 τετρ. μέτρων, που βρίσκεται στη θέση ... της περιφέρειας του Δήμου Αρτέμιδος, επί της ... αρ. ... κατ' εντολή του δευτέρου εναγομένου και ήδη αναιρεσειόντος Α. Τ. ,ο οποίος απέκτησε την ψιλή κυριότητα του εν λόγω οικοπέδου, δυνάμει του υπ' αριθμ. .../7/4/2005 συμβολαίου γονικής παροχής της συμβολαιογράφου Αθηνών Σοφίας Γεωργ. Γεωργιάδη. Ο ως άνω εργολάβος ανέλαβε την ευθύνη από κάθε κίνδυνο ή ατύχημα , που θα συνέβαινε κατά τη διάρκεια των οικοδομικών εργασιών ή επ' αφορμή τους, ο ίδιος δε ανέθεσε , υπό την προαναφερόμενη ιδιότητα του ,την εργασία της τοποθετήσεως ξυλοτύπων, για την κατασκευή του σκελετού από οπλισμένο σκυρόδεμα της ανεγειρόμενης οικοδομής, σε άλλους εργαζόμενους, μεταξύ των οποίων και τον ενάγοντα και ήδη αναιρεσίβλητο Ε. (Ε.) Χ. (Η.) του Μ. (Β.), υπήκοο Αλβανίας και κάτοχο νόμιμης άδειας παραμονής και εργασίας στην Ελλάδα, έγγαμο και πατέρα δύο (2) ανηλικών τέκνων ,τον οποίο ήδη προ εννέα (9) ετών περίπου, είχε προσλάβει με προφορική σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου και

τον χρησιμοποιούσε, με την ειδικότητα του εργάτη στα διάφορα οικοδομικά έργα, που αυτός αναλάμβανε. Την έκδοση δε της οικοδομικής άδειας και τη γενική επίβλεψη των οικοδομικών εργασιών, είχε αναθέσει ο δεύτερος των εναγομένων, κύριος του έργου και αναιρεσειών, ο οποίος επιφύλαξε το δικαίωμα παροχής οδηγιών για την εκτέλεση του έργου, στον τρίτο των εναγομένων Σ. Σ., πολιτικό μηχανικό (μη διάδικο στην παρούσα δίκη). Ο τελευταίος εκπόνησε και κατέθεσε στην αρμόδια Διεύθυνση Πολεοδομίας Παλλήνης Αττικής, την ανατεθείσα σ' αυτόν αρχιτεκτονική μελέτη, τη μελέτη του φέροντος οργανισμού και τις μελέτες του περιβάλλοντος χώρου, θερμομόνωσης, παθητικής πυροπροστασίας και αποχέτευσης, που εγκρίθηκαν και εκδόθηκε σχετικά η υπ' αριθμ. 463/2006 οικοδομική άδεια. Η εργασία του ενάγοντος συνίστατο στη στερέωση των ξυλοτύπων των κολώνων, σύμφωνα με τις ειδικότερες οδηγίες και εντολές των εργοδοτών του. Συγκεκριμένα, για να επιτευχθεί η ασφαλέστερη σύσφιξη και στήριξη των ξυλοτύπων χρησιμοποιούνταν εξωτερικά τούτων ειδικοί σφικτήρες από σίδηρο, μετά δε τη σύσφιξη των ξυλοτύπων, με τη χρήση του ενσωματωμένου συστήματος γρύλου και προκειμένου να διασφαλισθεί η μη χαλάρωση αυτών, ακολουθούσε η χρήση ατσάλινης σφήνας - πεταλούδας, η οποία παρεμβαλλόταν στο σύστημα κοχλιώσεως. Ο ως άνω εργάτης είχε τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί, είτε σκεπάρνι, είτε μικρό σφυρί, για την τοποθέτηση της προαναφερόμενης ατσάλινης σφήνας στο σύστημα στερέωσης των ξυλοτύπων, με τη χρήση δε ενός από τα παραπάνω εργαλεία και μετά από αλληπάλληλα κτυπήματα, εξασφαλιζόταν η ενσφήνωση της στην υποδοχή που υπήρχε για το λόγο αυτό. Στις 18 Δεκεμβρίου 2006, είχαν ήδη ολοκληρωθεί οι εργασίες κατασκευής από μπετόν αρμέ στο υπόγειο της προαναφερόμενης οικοδομής και βρισκόταν σε εξέλιξη η κατασκευή του σκελετού του ισογείου ορόφου αυτής, στις εργασίες δε αυτές συμμετείχε και ο ενάγων ασφαλιζόμενος, όπως και οι άλλοι εργαζόμενοι, από το δεύτερο των εναγομένων, κύριο του έργου και πλασματικό εργοδότη του. Ο πρώτος των εναγομένων, προστηθείς από το δεύτερο των εναγομένων, ως υπεύθυνος των εργασιών αυτών, είχε αποχωρήσει από το εργοτάξιο, χωρίς να αφήσει κάποιον υπεύθυνο εκπρόσωπο του ή να ορίσει προϊστάμενο συνεργείου, για τη συνεχή επίβλεψη της εκτελέσεως των εργασιών και την καθοδήγηση των εργαζομένων, ενώ ο τρίτος των εναγομένων, πολιτικός μηχανικός, επιβλέπων του έργου, ομοίως δεν παρευρισκόταν στο χώρο του οικοδομικού έργου. Κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως της συγκεκριμένης εργασίας, για την τοποθέτηση των ως άνω ατσάλινων σφηνών στις κατάλληλες υποδοχές, ο ενάγων υπέστη εργατικό ατύχημα. Ειδικότερα, εφάρμοσε εσφαλμένη εργασιακή πρακτική, η οποία βρίσκεται σε άμεση συνάφεια με τον τραυματισμό του και συγκεκριμένα χρησιμοποίησε για τη στερέωση της ατσάλινης σφήνας, η οποία μάλιστα, από τη μακροχρόνια χρήση της, είχε φθαρεί και τούτο ήταν άμεσα αντιληπτό, ακατάλληλο εργαλείο, ήτοι βαρεία σφύρα ("βαρεία"), μη προβλέποντας το επελθόν αποτέλεσμα, ενώ θα έπρεπε να χρησιμοποιήσει μικρό σφυρί ή σκεπάρνι και περαιτέρω, αγνοώντας τις αυστηρές και σαφείς εντολές και οδηγίες του, προστηθέντος από το δεύτερο των εναγομένων, πρώτου των εναγομένων, ο οποίος ήταν και ο άμεσος εργοδότης του και

είχε υποδείξει στους εργαζόμενους να φέρουν, κατά την εκτέλεση των εργασιών τους, τον απαραίτητο εξοπλισμό ατομικής προστασίας, ήτοι ομματούαλια, κράνος, γάντια κ.λ.π., που ο τελευταίος είχε εφοδιάσει αυτούς και των οποίων η χρήση θα απέτρεπε τον τραυματισμό τους, αυτός δεν έφερε ομματούαλια, ώστε να προστατεύσει το πρόσωπο του από την εκτίναξη ρινισμάτων σιδήρου, που είναι συχνά κατά το κτύπημα δύο μεταλλικών αντικειμένων . Έτσι κατά την εργασία αυτή αποσπάστηκαν ρινίσματα σιδήρου (γρέζια) από την ασάλινη σφήνα , τα οποία κτύπησαν αυτόν στο πρόσωπο του και μερικά από αυτά εισήλθαν στο δεξιό οφθαλμό του, με αποτέλεσμα να τραυματισθεί. Δέχεται στη συνέχεια το Εφετείο, ότι ο τραυματισμός του ενάγοντος, που προκλήθηκε κατά την εκτέλεση της εργασίας του, οφείλεται στη συγκλίνουσα υπαιτιότητα, με τη μορφή της αμέλειας, τόσο των εναγομένων, όσο και του ενάγοντος, ήτοι του πρώτου των εναγομένων, ως εργολάβου και πραγματικού εργοδότη του ενάγοντος, που είχε προστηθεί από το δεύτερο των εναγομένων, στην κατασκευή τμήματος της οικοδομής, ήτοι στην κατασκευή των εξοπλισμών σκυροδέματος και σκελετού της οικοδομής και είχε αναλάβει την εκτέλεση της τοποθέτησης των ξυλοτύπων και λοιπών συναφών εργασιών , του δεύτερου αυτών, ως κυρίου του έργου και πλασματικού εργοδότη του ενάγοντος και του τρίτου των εναγομένων, που είχε, επίσης, προστηθεί από το δεύτερο αυτών, ως επιβλέπωντος το έργο πολιτικού μηχανικού. Η αμέλεια του πρώτου και τρίτου των εναγομένων συνίσταται στην παράλειψη τους να λάβουν, όπως ήταν υποχρεωμένοι και μπορούσαν, κατά την εκτελούμενη εργασία, τα αναγκαία και κατάλληλα προληπτικά (πριν από την εκτέλεση της εργασίας) και προστατευτικά (κατά την εκτέλεση της εργασίας) μέτρα ασφαλείας, της υγείας και της σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων, ικανά να αποτρέψουν το ως άνω ατύχημα και το επελθόν αποτέλεσμα του τραυματισμού του ενάγοντος εκ του ατυχήματος. Ειδικότερα, ο πρώτος των εναγομένων, ο οποίος κατά τον κρίσιμο της υπόθεσης χρόνο, ήταν υπεύθυνος, ως εκ της ανωτέρω ιδιότητας του, να μεριμνά για την ομαλή και ασφαλή εκτέλεση των εργασιών και για την τήρηση των επιβαλλομένων από το νόμο μέτρων ασφαλείας, δεν έλαβε από αμέλεια , τα εκτεθέντα στη νομική σκέψη που προηγήθηκε, απαραίτητα μέτρα προστασίας για την ασφάλεια και τη σωματική ακεραιότητα του εργαζομένου στην εν λόγω οικοδομή εργατοτεχνικού προσωπικού, κατά την εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας, καθόσον δεν επιμελήθηκε, αν και είχε νόμιμη υποχρέωση προς τούτο, για την αντικατάσταση των ασάλινων σφηνών, οι οποίες, από τη μακροχρόνια χρήση τους, είχαν φθαρεί. Επίσης, τη δεδομένη χρονική στιγμή απουσίαζε από την οικοδομή, αν και ήταν υποχρεωμένος να βρίσκεται σ' αυτήν, ώστε να εποπτεύει ο ίδιος , ανά πάσα στιγμή, τον τόπο εργασίας, να επιβλέπει εάν τηρούντο εκ μέρους των εργαζομένων τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και να καθοδηγεί αυτούς, κατά τη εκτέλεση του έργου, ούτε ανέθεσε σε άλλο ειδικευμένο άτομο την επίβλεψη του ενάγοντος και των άλλων εργαζομένων, δίνοντας τις κατάλληλες οδηγίες και εντολές προς αυτούς. Η παράλειψη εκ μέρους του πρώτου εναγομένου λήψεως των μέτρων αυτών ,ανεξαρτήτως της ευθύνης των λοιπών ,πληροί τις προϋποθέσεις στο πρόσωπο του της συνδρομής της ειδικής μορφής αμέλειας , η οποία ήταν

πρόσφορη να προκαλέσει το εργατικό ατύχημα και συνδέεται αιτιωδώς με τον συνεπεία αυτού τραυματισμό του ενάγοντος. Άλλωστε, από τα ίδια παραπάνω περιστατικά , αυτός ευθύνεται και κατά τις γενικές διατάξεις του ΑΚ, αφού δεν κατέβαλε την επιμέλεια και προσοχή που απαιτείται να καταβάλλεται κατά τη συναλλακτική καλή πίστη από αυτήν, στον κύκλο της αρμοδιότητάς του. Δέχεται ακολούθως το Εφετείο, ότι ευθύνη για τον τραυματισμό του ενάγοντος και ήδη αναιρεσίβλητου, βαρύνει και το δεύτερο των εναγομένων και ήδη αναιρεσειόντα, στο όνομα του οποίου εκδόθηκε και η σχετική οικοδομική άδεια, ο οποίος , ως κύριος του έργου και πλασματικός εργοδότης του ενάγοντος, ανέθεσε στον τρίτο των εναγομένων, πολιτικό μηχανικό την εκπόνηση της απαιτούμενης μελέτης και επίβλεψης του έργου αυτού και επεφύλαξε στον εαυτό του το δικαίωμα παροχής οδηγιών στον πρώτο των εναγομένων εργολάβο, για την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών, που δίνονταν σιωπηρά και για λογαριασμό του από τον τρίτο των εναγομένων και επιβλέποντα το οικοδομικό έργο πολιτικό μηχανικό. Περαιτέρω η υπαιτιότητα του τρίτου των εναγομένων, πολιτικού μηχανικού, συνίσταται στο ότι αυτός, ως προσθηθείς από το δεύτερο των εναγομένων και υπεύθυνος για την επίβλεψη των εργασιών που εκτελούνταν στην υπό ανέγερση οικοδομή και για την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας, από αμέλεια του, δηλαδή από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε και μπορούσε, ως εκ της ανωτέρω ιδιότητάς του, να επιδείξει, δεν έλαβε τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας, καθόσον δεν αποδείχθηκε ότι έδωσε όλες τις απαιτούμενες οδηγίες, τόσο προς τον πρώτο των εναγομένων εργολάβο, για την αντικατάσταση των σφηνών που είχαν φθαρεί, όσο και προς τους εργαζόμενους για την ασφαλέστερη εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας. Επιπλέον, αν και ήταν υποχρεωμένος ως εκ του επαγγέλματος του, να υποδείξει προς τον εργολάβο του έργου και στους εργαζόμενους τη λήψη των ανωτέρω μέτρων ,τα οποία θα απέτρεπαν τον παραπάνω κίνδυνο και να ελέγχει την εφαρμογή των μέτρων αυτών εκ μέρους τους, εν τούτοις δεν μερίμνησε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας, αφού κατά την εκτέλεση των παραπάνω εργασιών ,δεν παρευρισκόταν ούτε ο ίδιος, ούτε άλλα πρόσωπα επιτετραμμένα από αυτόν, μολονότι γνώριζε ότι εκτελούνταν οι παραπάνω εργασίες και ήταν υποχρεωμένος να παρευρίσκει στο χώρο του εργοταξίου. Συνυπαίτιος όμως, του τραυματισμού του, κρίνεται και ο ίδιος ο ενάγων ο οποίος δεν κατέβαλε την επιμέλεια και προσοχή που όφειλε από τις συγκεκριμένες περιστάσεις και μπορούσε να επιδείξει και ειδικότερα προέβη σε ενέργειες αντίθετες σε απαγορευτικές εντολές των εργοδοτών του, ως προς τον τρόπο εκπληρώσεως της ανατεθείσας σ' αυτόν εργασίας. Συγκεκριμένα, αν και όφειλε να γνωρίζει και γνώριζε, με βάση τις ικανότητες και την εμπειρία του, δεδομένου ότι εργαζόταν με την ίδια ιδιότητα και στο ίδιο αντικείμενο επί μακρό χρονικό διάστημα, τους κινδύνους κατά την εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας, αφενός δεν ήλεγξε αν η ασάλινη σφήνα - πεταλούδα, που χρησιμοποίησε για την τοποθέτηση της στις κατάλληλες υποδοχές στο σύστημα στερέωσης των ξυλοτύπων, ήταν φθαρμένη, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν από το κτύπημα και την τριβή των δύο μεταλλικών αντικειμένων (σφύρας και πεταλούδας) σπίθες και γρέζια

(ρινίσματα σιδήρου), τα οποία εισήλθαν στο δεξιό οφθαλμό του και αφετέρου, ενεργώντας απερίσκεπτα, δεν ακολούθησε την υποδειχθείσα και κατάλληλη εργασιακή τακτική, αφού δεν χρησιμοποίησε για την στερέωση της σφήνας στο τμήμα των ξυλοτύπων, το κατάλληλο εργαλείο, ήτοι μικρό σφυρί ή σκεπάρνι, πρακτική που εφαρμόζε μέχρι τουλάχιστον το ένδικο ατύχημα και που θα του επέτρεπε ακίνδυνα να πραγματοποιήσει τη συγκεκριμένη εργασία, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο τραυματισμού του, αλλά βαρεία σφύρα ("βαρεία") .Περαιτέρω, αν και του χορηγήθηκαν τα απαραίτητα προστατευτικά μέσα και είχε ενημερωθεί από τον άμεσο εργοδότη του για τους πιθανούς κινδύνους κατά την εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας, εν τούτοις, δεν έκανε χρήση των ενδεδειγμένων μέτρων ασφαλείας, μη προβλέποντας το επελθόν αποτέλεσμα, ήτοι δεν έφερε τα ειδικά ομματούαλια, για να αποφύγει την εκτίναξη των ρινισμάτων σιδήρου, όπως και έγινε στην προκείμενη περίπτωση, και ταυτόχρονα να απομακρύνει, όσο ήταν εφικτό, το πρόσωπο του από το σημείο του κτυπήματος, οπότε ήταν πολύ πιθανόν να αποφεύγετο ο τραυματισμός του. Δέχθηκε, τέλος, το Εφετείο ότι ο ενάγων υπέστη, κατά το ένδικο ατύχημα τραύμα κερατοειδούς δεξιού οφθαλμού, τραύμα ίριδας στην 11η ώρα και ενδοαλοειδική αιμορραγία .Πραγματοποιήθηκε CT κογχών στην Α' Οφθαλμολογική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών "Κοργιαλένιο Μπενάκειο Ε.Ε.Σ." όπου μεταφέρθηκε , διαπιστώθηκαν ενδοαλοειδικά μικρά ξένα σώματα στους οπίσθιους χιτώνες του βολβού και ακολούθησε συρραφή του τραύματος του κερατοειδούς με τοπική αναισθησία. Στη συνέχεια νοσηλεύθηκε από 19/12/2006 έως 21/12/2006 στη Β' Οφθαλμολογική Κλινική του ίδιου νοσοκομείου, στις 6/ 3/2007 σε σχετική επανεξέταση στην οποία υποβλήθηκε διαπιστώθηκε ότι η όραση του στο δεξιό οφθαλμό είναι μόλις το 1/10 της προϋπάρχουσας, το ίδιο διαπιστώθηκε και κατά την επανεξέταση του στις 7/11/2007 και του συστήθηκε η συνεχής παρακολούθηση, μετά δε τη διενέργεια ιατρικής πραγματογνωμοσύνης που διατάχθηκε από το Εφετείο, ο ορισθείς πραγματογνώμων έκρινε ότι λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση του ΑΟ (οπτική οξύτης 10/10) αλλά και το μέγεθος, την εντόπιση και τη φύση του τραυματισμού (διαπιτράινον τραύμα βολβού από ξένο σώμα, με ενδοαλοειδική αιμορραγία και ξένα σώματα στα οπίσθια τοιχώματα του βολβού) η όραση στο ΔΟ ήταν πιθανότατα εντός των ορίων προ του τραυματισμού του. Δύο χρόνια μετά τον τραυματισμό του, η κατάσταση του ΔΟ πιθανότατα δεν επιδέχεται περαιτέρω βελτιώσεως, σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα της επιστήμης. Το ποσοστό της αναπηρίας του, το οποίο πρέπει να θεωρείται μόνιμο, ορίζεται σε 20% . Ο ενάγων δεν εμφανίζει κάποια δυσμορφία στο πρόσωπο του που να συνδέεται αιτιωδώς με το επίδικο ατύχημα. Ο ενάγων, μετά από κάποιο διάστημα συνήθως 3-6 μηνών από το πέρας της επεμβάσεως του, θα μπορούσε προοδευτικά να αναλάβει με σχετική ασφάλεια εργασία παρόμοια με αυτήν που είχε προ του ατυχήματος .Κατ' ακολουθίαν των παραδοχών αυτών το Εφετείο δέχθηκε, ότι συνυπαίτιοι του ανωτέρω ατυχήματος και του τραυματισμού του ενάγοντος και ήδη αναιρεσίβλητου είναι, κατά ποσοστό 50% οι εναγόμενοι και κατά ποσοστό 50% ο ίδιος ο παθών και ότι λαμβανομένων υπόψη, των περιστάσεων υπό τις οποίες έλαβε χώρα το ατύχημα της υπαιτιότητας των εναγομένων

στην πρόκληση του επιδικίου ατυχήματος, της συνυπαιτιότητας του ενάγοντος, της βαρύτητας και του είδους της σωματικής βλάβης που αυτός υπέστη, του ψυχικού πόνου και της σωματικής ταλαιπωρίας που δοκίμασε από την επέμβαση στην οποία υποβλήθηκε, της μετέπειτα εξέλιξης της υγείας του, της μείωσης κατά 9/10 της οράσεως του από το δεξιό οφθαλμό του, που είναι απαραίτητη όχι μόνο για την άσκηση της εργασίας του, αλλά και για την ικανοποίηση των καθημερινών προσωπικών αναγκών του, της επίδρασης της στην περαιτέρω ζωή του, αφού θα διακατέχεται πλέον, από τόσο νεαρή ηλικία (30 ετών περίπου κατά την ημέρα του επιδικίου ατυχήματος) από μόνιμο αίσθημα μειονεκτικότητας έναντι των συνανθρώπων του, του γεγονότος ότι είχε ως μοναδικό μέσο βιοπορισμού του ίδιου και της οικογένειάς του τα εισοδήματα από την εργασία του και ότι συνεπεία του ατυχήματος έχει καταστεί μερικώς, κατά ποσοστό 20%, ανίκανος για την άσκηση της εργασίας του, που ασκούσε πριν τον τραυματισμό του, του ότι διένυε την πλέον δημιουργική ηλικία και της οικογενειακής του κατάστασης (έγγαμος και πατέρας δύο ανηλίκων τέκνων), του γεγονότος ότι η κατάσταση του δεξιού οφθαλμού του πιθανότατα δεν επιδέχεται περαιτέρω βελτιώσεως, καθώς και της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης των διαδίκων, από τους οποίους ο ενάγων είναι αλλοδαπός εργάτης και οικονομικός μετανάστης, με κακή οικονομική κατάσταση και αβέβαιο επαγγελματικό μέλλον, ενώ ο πρώτος των εναγομένων είναι επαγγελματίας εργολάβος οικοδομών, ο δεύτερος (αναιρεσειών) είναι μόνιμος υπάλληλος της ΔΕΗ, έγγαμος και πατέρας τριών ανηλίκων τέκνων και ο τρίτος πολιτικός μηχανικός, με αντίστοιχες κοινωνικές θέσεις, η εύλογη χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης του ενάγοντος ανέρχεται στο ποσό των 35.000 ευρώ και όχι στο ποσό των 20.000 ευρώ που δέχθηκε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, την απόφαση του οποίου εξαφάνισε και επιδίκασε το ως άνω ποσό χρηματικής ικανοποίησεως ως ηθική βλάβη. Έτσι που έκρινε το Εφετείο, ως προς τα κρίσιμα στην προκείμενη υπόθεση ζητήματα της συνυπαιτιότητας του εναγομένου και ήδη αναιρεσειόντος, κυρίου του έργου στην επέλευση του ενδίκου εργατικού ατυχήματος και της προστήσεως εκ μέρους του, του εναγομένου εργολάβου στην εκτέλεση του ως άνω έργου, κατά τη διάρκεια του οποίου συνέβη το ένδικο ατύχημα, στην οικοδομή ψιλής κυριότητας του εναγομένου, για το οποίο είχε επιφυλάξει τη διεύθυνση και επίβλεψη .απορρίπτοντας παράλληλα τους αντίθετους ως προς αυτά ισχυρισμούς του, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και δεν παραβίασε τις εφαρμοσθείσες ως άνω ουσιαστικές διατάξεις των άρθρων 299, 300, 914,922,926,932,662 ΑΚ., 2 Ν. 1396/1983,102, 104 και 111 του Π.Δ. 1073/1981,2 του Ν. 1396/1983, 32 του Ν. 1568/1985, και των Π.Δ.778/1980, 395 /1994 και 17/1996,καθόσον τα ανελέγκτως επί της ουσίας δεκτά γενόμενα ως αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, πληρούν το πραγματικό των νομικών εννοιών της υπαιτιότητας στο πρόσωπο του αναιρεσειόντος, ως προς την παράλειψη αυτού να λάβει τα προαναφερόμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονταν από τις προαναφερόμενες νομικές διατάξεις, δια του επιβλέποντος πολιτικού μηχανικού, καθώς και εκείνης της προστήσεως, εφόσον κατά τις παραδοχές της προσβαλλόμενης αποφάσεως, ο αναιρεσειών, ως κύριος του έργου

επεφύλαξε στον εαυτό του το δικαίωμα παροχής οδηγιών στον πρώτο εναγόμενο εργολάβο, για την εκτέλεση των οικοδομικών εργασιών, που δίνονταν σιωπηρά και για λογαριασμό του από τον τρίτο των εναγομένων και επιβλέποντα το οικοδομικό έργο πολιτικό μηχανικό, δηλαδή υφίσταται η αναγκαία προς τούτο προϋπόθεση της επιφυλάξεως για τον εαυτό του της διευθύνσεως και επιβλέψεως του έργου, στοιχείο που συνιστά την ιδιότητα του εργοδότη, ως προστήσαντος τον υπαίτιο εργολάβο. Επομένως οι ενιαίως κρινόμενοι, πρώτος, μέρος πρώτο και τρίτος μέρος πρώτο λόγοι αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 1, είναι αβάσιμοι. Εξάλλου, από τις ίδιες ως άνω παραδοχές της προσβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι έχει νόμιμη βάση και δη την απαιτούμενη αιτιολογία αναφορικά με τα κρίσιμα ζητήματα, που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης, ήτοι για τα στοιχεία που συνιστούν την υπαιτιότητα του αναιρεσειόντος, λόγω της προστήσεως του εργολάβου από τον αναιρεσειόντα στην εκτέλεση του ως άνω έργου, μη πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις αιτιολογίες. Ειδικότερα πλήρεις, σαφείς και χωρίς αντιφάσεις είναι οι αιτιολογίες ότι ο εναγόμενος και ήδη αναιρεσειών, ως κύριος του έργου επεφύλαξε για τον εαυτό του, το δικαίωμα διευθύνσεως και επιβλέψεως του έργου, γεγονός που τον καθιστούσε προστήσαντα έναντι του υπαιτίου του εργατικού ατυχήματος εργολάβου. Επομένως, οι τα αντίθετα υποστηρίζοντες δεύτερος και τρίτος, μέρος δεύτερο, λόγοι αναιρέσεως, από το άρθρο 559 αρ. 19 Κ.Πολ.Δ. είναι αβάσιμοι. Όσα, περαιτέρω διατείνεται στους ως άνω λόγους ο αναιρεσειών, ότι ο ίδιος και η μητέρα του δεν είχαν επιφυλαχθεί για τη διεύθυνση και επίβλεψη του έργου, ούτε έδιναν εντολές και οδηγίες κατά την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό προκύπτει και από την κατάθεση του μάρτυρα Δ. Β., είναι απαράδεκτα (άρθρο 561 παρ 1 Κ.Πολ.Δ), καθόσον πλήττουν την ανέλεγκτη περί πραγμάτων κρίση του δικαστηρίου της ουσίας. Επειδή, ο προβλεπόμενος από το άρθρο 559 αρ. 8 Κ.Πολ.Δ λόγος αναιρέσεως ιδρύεται όταν το δικαστήριο παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Με τον όρο πράγματα νοούνται οι αυτοτελείς ισχυρισμοί των διαδίκων που συγκροτούν την ιστορική βάση της αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως, όχι όμως και οι ισχυρισμοί που αποτελούν άρνηση της αγωγής, ανταγωγής, ενστάσεως ή αντενστάσεως. Ο λόγος αυτός αναιρέσεως δεν στοιχειοθετείται, αν το δικαστήριο έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό που προτάθηκε και τον απέρριψε για οποιοδήποτε λόγο τυπικό ή ουσιαστικό, έστω και αν η απόρριψη του δεν είναι ρητή αλλά συνάγεται από το περιεχόμενο της αποφάσεως (Ολ. ΑΠ 257 2003). Στην προκείμενη περίπτωση ο αναιρεσειών με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, μέρος δεύτερο, με την επίκληση του άρθρου 559 αρ. 8 Κ.Πολ.Δ. αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια, ότι παρά το νόμο δεν έλαβε υπόψη πράγματα που προτάθηκαν και έχουν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης και συγκεκριμένα ότι δεν έλαβε υπόψη τον ισχυρισμό του περί αποκλειστικής υπαιτιότητας του αναιρεσίβλητου. Ο λόγος αυτός είναι μη νόμιμος, καθόσον ο περί αποκλειστικής υπαιτιότητας του παθόντος ισχυρισμός δεν αποτελεί ένσταση αλλά άρνηση της αγωγής και συνακόλουθα δεν είναι πράγμα κατά την έννοια του άρθρου 559 αρ. 8 Κ.Πολ.Δ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 9/10/2012 αίτηση για αναίρεση της 3336/2012 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 14 Ιανουαρίου 2014.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριό του στις 24 Ιανουαρίου 2014..

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ